

# En søsters kamp



Metoderapport  
Data-SKUP 2024

**VG**

# En søsters kamp

**Innsendere:**

Therese Ridar, Helene Husvik, Simen Grytøyr og Line Møller

**Kontaktperson:**

Therese Ridar, therese.ridar@vg.no, Tlf: 915 59 604

**Redaksjon:**

VG

**Publisert:**

21 april 2024

**Lenke:**

<https://www.vg.no/spesial/2024/marin-og-wilde/>

## Innhold

1	Dette er saken	s.1
2	Etikk	s.2
2.1	Etikk og nye funksjoner	s.2
3	Arbeidet innledningsvis	s.3
4	Tidslinje	s.3
5	Disposisjon	s.4
6	Produksjonen	s.6
7	Data og analyse	s.8

# 1 – Dette er saken

På sin egen 29-årsdag, 12. januar 2022, tok Marin Siem sitt eget liv. Det var en lenge planlagt handling. I over 15 år hadde hun levd med en alvorlig bipolar lidelse. Hun hadde vært tvangsinnlagt og beltelagt. Hun skulle så gjerne hatt lyst til å leve, men slik var det ikke. Hun følte seg alene med tankene og sykdommen.

Hennes eneste virkelig fortrolige var søsteren Wilde. Storesøsteren gjorde alt hun kunne for å hjelpe, og ble etter hvert mer fokusert på Marins liv enn sitt eget. Gradvis forsonet Wilde seg med at Marin ikke ønsket å leve. Hun fikk vite hvilken dag Marin planla å gjennomføre selvmordet. De skrev talen til begravelsen sammen – og satt ved et bål den siste kvelden. Etter midnatt tok de et siste farvel.

Noen timer senere var Marin død.

Mens hun fortsatt var i live, erklærte Marin Siem at hun ønsket at denne historien skulle bli kjent – for åpent kamera. Resten av den nærmeste familien har samlet stilt seg bak dette.

Historien om Marin og Wilde er presentert i et visuelt kortformat. Gjennom bilder, autentiske videoklipp og meldingsdialoger kommer leseren tett på følelsene og de vanskelige, komplekse spørsmålene de to søstrene og familien ble stilt overfor. Men ikke så tett at viktige grenser ble brutt.

Kortformatet er spesielt tilpasset mobilen. Det åpner for noe ikke minst unge brukere setter pris på: De kan selv bestemme hvordan de vil konsumere historien – og hvor lang tid de vil bruke. Det gjelder på hvert eneste kort: Brukeren har makta.

Handlingen drives av tekstene på hvert kort. Velger brukerne å gå raskt videre fra et kort, vil de ikke miste den røde tråden i handlingen. Velger de å bli lenge på kortet, vil de få utdypende informasjon – enten i form av refleksjoner i et intervju eller ved å følge en lengre meldingstråd.

## 2 – Etikk

Wilde sto i en umulig situasjon: Skulle hun respektere Marins ønske om å avslutte sitt liv – eller kjempe for å holde henne i live?

Dette er ett av mange etiske dilemmaer denne historien bærer i seg. På hvert eneste møte i VGs team ble det diskutert etikk. Et viktig mål var at dette ikke bare skulle fremstå som en historie om et selvmord, men også en historie om svært alvorlig psykisk sykdom – og kjærligheten mellom to søstre.

Mediene har de siste årene revidert pressetikken for omtale av selvmord. Et viktig mål har vært å bekjempe tabuer. Selvmord er vanligste dødsårsak blant unge – og dermed et stort samfunnsproblem.

Hvert år tar mellom 600 og 700 personer i Norge livet sitt. Årlig rammes mellom 6000 og 7000 nye etterlatte av selvmord i nær familie. Norsk Redaktørforening skriver:

*Gjennom å snakke om, skrive om og publisere saker om selvmord og selvmordsforsøk, kan mediene bidra til å redusere tabuene ytterligere. Mediene kan bidra til økt kunnskap og avkrefte myter rundt selvmord.*

Dette ble lagt grunn i våre vurderinger. Men uansett hvor omhyggelig presseetikken ble diskutert og ivaretatt, gjensto et viktig allmennmenneskelig spørsmål: Hvordan ville historien virke på mennesker med selvmordstanker? Ville den øke smittefaren? Bekymringen var særlig knyttet til unge, som ville kunne identifisere seg med Marin.

For å få et best mulig vurderingsgrunnlag gikk VG grundig gjennom hele historien sammen med representanter for Foreningen leve, Bipolarforeningen, Norsk Redaktørforening og en psykiater med spesialkompetanse før publisering. Dette ga oss mange svært nyttige innspill.

### 2.1 – Etikk og nye funksjoner

Rent teknisk er denne historien utstyrt med funksjoner VG ikke tidligere har brukt i visuelle historier som denne: Med en rekke «knapper» kan leseren klikke seg videre til viktig tilleggsinformasjon, som fakta om bipolar lidelser, juridiske spørsmål og «Her får du hjelp». Disse funksjonene skiller seg fra tv- og dokumentarformatet.

VG har et stort nedslagsfelt og en betydelig slagkraft. Teamet var forberedt på reaksjoner. Debatten kom, men den var gjennomgående preget av saklighet og respekt for det komplekse temaet og den vanskelige situasjonen søstrene og familien har stått i. Teamet opplevde dette som en bekreftelse på at viktige etiske spørsmål var behandlet på en god måte.

## 3 – Arbeidet innledningsvis

Kildearbeidet startet kort tid etter Marins død.

Noen måneder etter begravelsen i 2022 tok vi kontakt med søsteren Wilde med en forespørsel om hva hun tenkte om å dele historien i VG, noe vi fikk umiddelbart positiv respons på. Jevnlige møter og dialog frem til intensivering av arbeidet før jul 2023.

Vi fikk etter hvert tilgang til Marins telefon, iPad, datamaskin og harddisker. Det var viktig for prosjektet, men påla oss også et særdeles stort ansvar for aldri å være snokende eller å bryte den tilliten som ble gitt oss. En jente i 20-årene lever en svært digital hverdag. Vi fikk full tilgang til Marins liv. Alle videoer og bilder har metadata knyttet til seg. Hvilket tidspunkt opptakene ble gjort, og hvor det ble gjort. Dette kunne vi bruke for å kartlegge historien om Marin.

Bare Marins telefon alene inneholdt over 5000 bilder og 1200 videoer lokalt. Minner på Snapchat, bilder/video fra meldingsdialoger osv. kommer i tillegg.

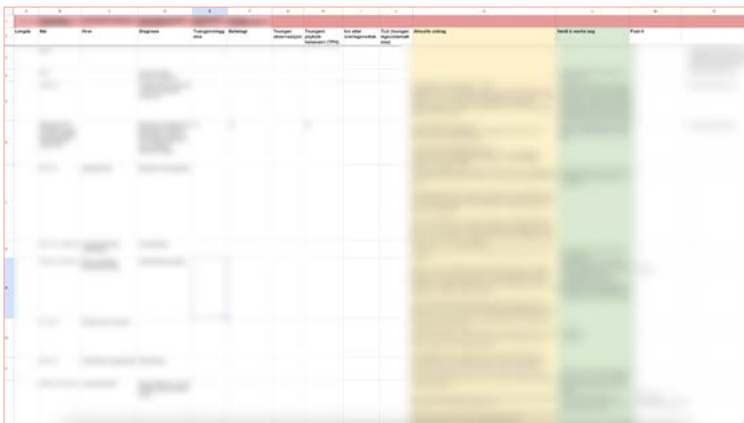
Det ble etter hvert klart at det også skulle lages en dokumentarfilm om historien. Vi tok hensyn til familiens ønske om å vente med vår publisering, slik at de skulle slippe belastningen med to publiseringsrunder. I forbindelse med denne dokumentaren, ble det filmet sentrale scener som også ville ha betydelig verdi for oss, og vi fikk tilgang til noen av disse.

## 4 – Tidslinje

Vi startet raskt jobben med å lage en tidslinje som inneholdt alt det visuelle materialet vi hadde fått tilgang til. Det enorme tilfanget ble loggført kronologisk i to ulike kategorier: Om innholdet var «lystig» eller «trist», deretter med ulike fargekoder for bilde, video, lyd eller tekst (meldinger/notater etc).

Vi fikk innvilget innsyn i Marins journaler. I tillegg gjorde vi intervjuer med mor, stemor og en søster, i tillegg til bakgrunnsintervjuer med flere i familien, og psykiatere som kunne fortelle mer om bipolar lidelse.

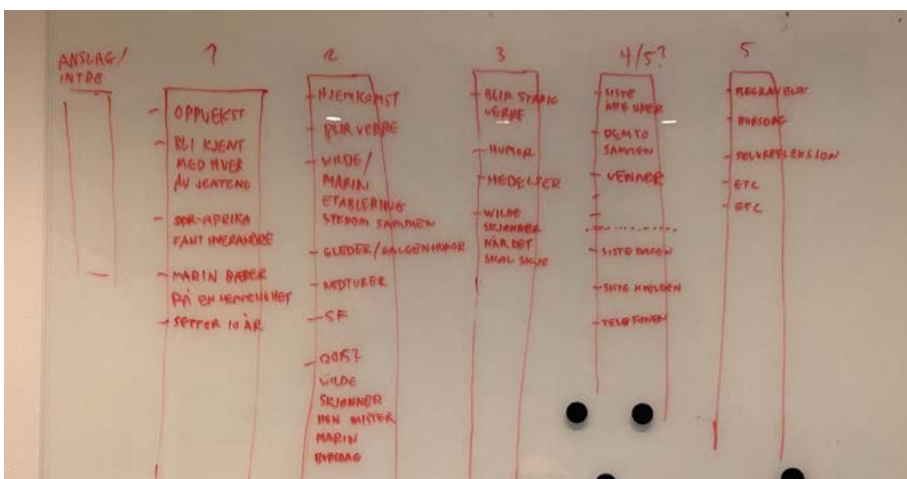
Tilgangen til tidfestede, dokumenterte hendelser fra journalene og beskrivelser fra familie og venner, gjorde at vi kunne strukturere Marins sykdomsbilde og vise hvordan det utviklet seg over tid. I tillegg til at vi hadde tidfestede bilder og videoer fra samme tid, ble tidslinjen et særdeles viktig verktøy for oss allerede før produksjonen av selve historiefortellingen startet.



VG har valgt å slukke tidslinjen da den inneholder svært sensitive opplysninger om Marin.

## 5 – Disposisjon

Vi laget en overordnet disposisjon av historien vi skulle lage. På denne måten kunne vi bryte historien og materialet ned i mindre moduler, som igjen gjorde arbeidet videre med saken mer håndterlig. Del 1: Oppveksten. Del 2: Marin blir syk. Del 3: Sykdommen blir verre. Del 4: De siste åtte ukene. Del 5: Den siste dagen. Del 6: Etter Marins død.



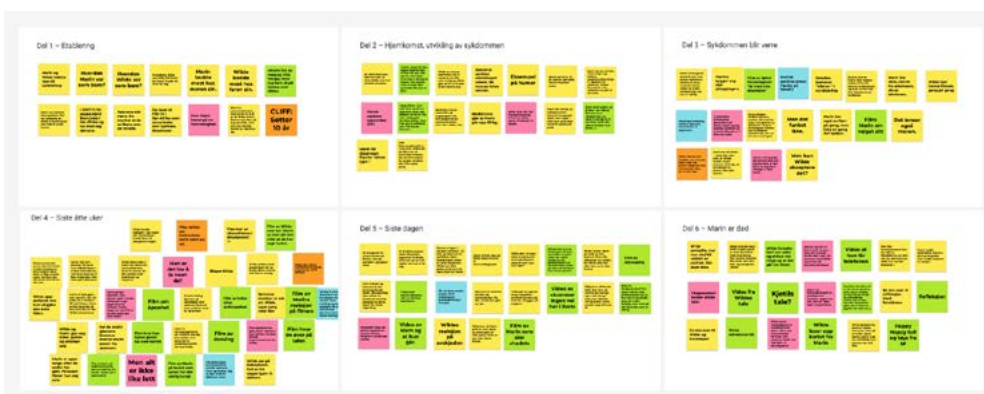
For hver av disse delene laget vi et lappesystem, der hvert punkt i hver del fikk en egen lapp. Vi startet arbeidet med å definere hva historien teknisk ville kreve, og hva vi måtte utvikle. Det ble fort klart for oss at vi ville fortelle historien på en visuell måte.

Aldri før i VG har vi sittet på et så stort videomateriale. Det var viktig for oss å lage en løsning der video sto i fokus, og at det teknisk ville fungere. Vi bestemte oss for å lage saken basert på snap-scroll, der leseren går kjapt fra kort til kort. Historien vi ville fortelle, trengte fem typer kort:

- Bilde- og videokort med tilhørende journalistisk tekst, slik at det visuelle innholdet kan tekstuelt settes i kontekst og historien fortelles.
- Videokort med lyd som er teksten (vi har aldri hatt så mye video med lyd i en historie). Også dette skulle også vise seg være en teknisk utfordring.
- Tekstkort: Dette er en sak med svært mange etiske utfordringer, og en del måtte vi kun skrive og ikke vise av den grunn. I tillegg vil et tekstkort i en ellers visuelt drevet historie stå ut og fremstå som en pustepause blant mange sterke inntrykk.
- Meldingskort: Vi satt på mange sterke meldingsutvekslinger mellom Marin og søsteren som vi hadde fått godkjennelse til å bruke. Disse måtte visualiseres på en god måte.

I tillegg til kortene måtte vi finne en måte å gjøre viktig tilleggsinformasjon lett tilgjengelig. Vi måtte kunne gå dypere i hva psykose er, hva bipolar lidelse er, hvorfor vi går så dypt inn i sak som omhandler selvmord, hvordan jusen fungerer i dette. På alle kort som var i nærheten av å være etisk utfordrende, måtte ha en tekst som svarer på «trenger du noen å snakke med?».

Med bakgrunn i hva slags behov saken trengte, laget vi en lapp for hvert kort i hver del. I Google Jamboard fikk lappene forskjellig farge ut fra hva slags kort det skulle være:

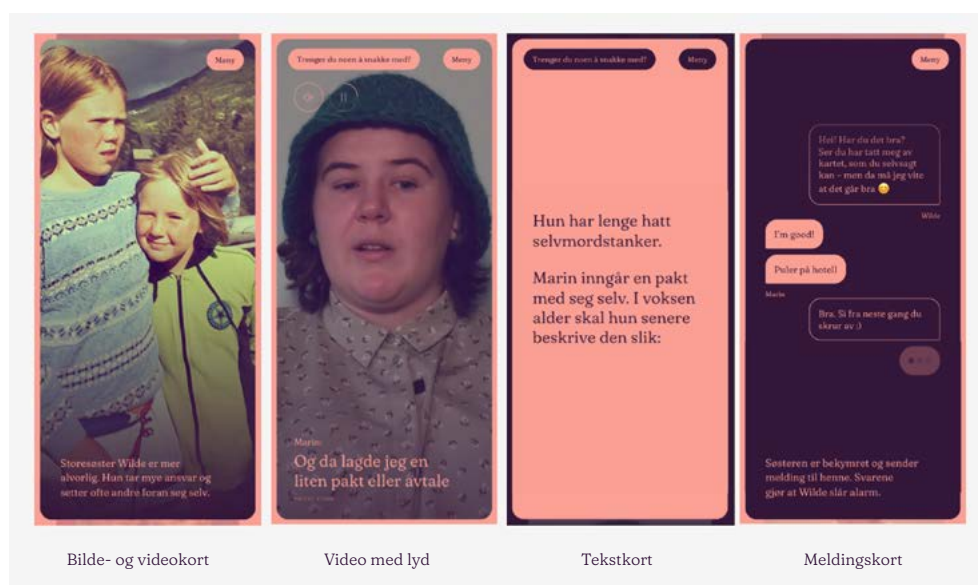


## 6 – Produksjonen

Før vi begynte å skrive saken, klippe til videoer og velge bilder, var vi helt avhengig av å kunne se en preview av det vi produserte. Og vi var helt avhengig av å kjapt kunne bytte ut tekst, bilder og videoer, så det dramaturgisk og etisk fungerte på den måten vi ville.

Derfor utviklet vi et skall til saken først. All logikk for å få til funksjonaliteten som trengtes til de forskjellige kortene, var på plass før et ord ble skrevet. Presentasjonen ble derfor viktig allerede fra start.

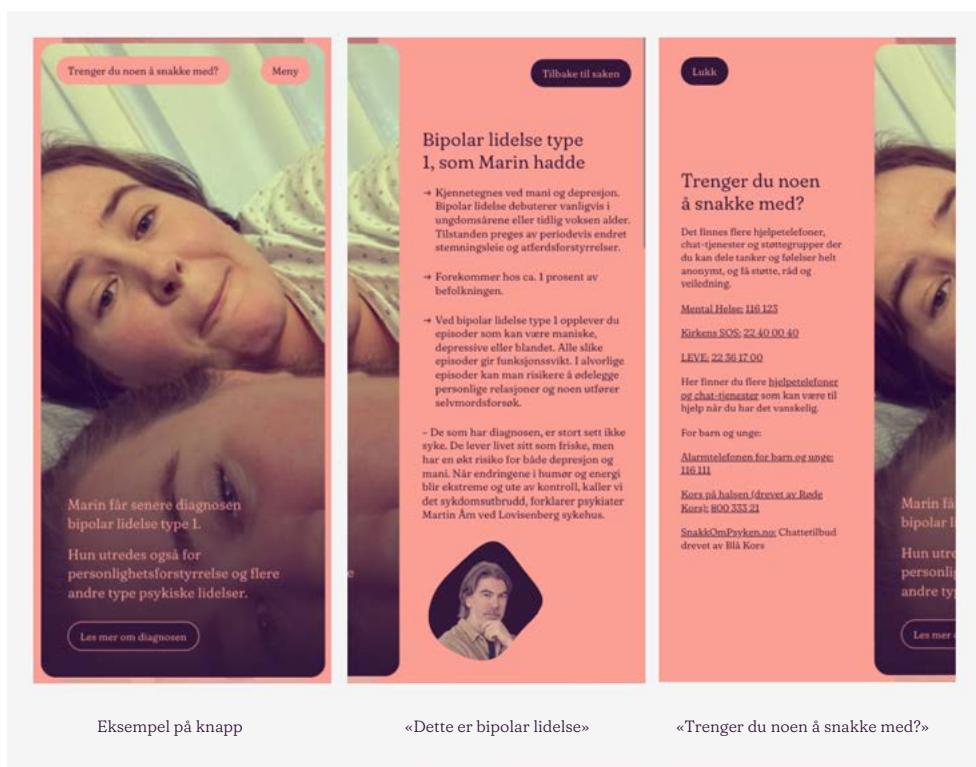
Siden temaet er mørkt, ville vi ikke at saken skulle fremstå som mørk og trist. Marin var glad i farger. Vi ville heller ikke at den skulle fremstå som hard, men mer at det etterlatte inntrykket av saken gir deg som leser en «klem». Marins bipolare lidelse førte til store svingninger i helsetilstanden, fra mani og dype depresjoner til lysere faser. Designet i saken gjenspeiler en veldig enkel fremstilling av dette. Én mørk lillafarge, og en lysere ferskenfarge som kan brukes på hverandre. Typografien er myk i kantene.



Vi ville også at saken skulle ha en mer organisk følelse når leseren scrollet seg gjennom saken. Derfor er det utviklet en følelse av tredimensjonalitet mens du scroller gjennom saken. Kortene legger seg over og under hverandre, avhengig av hvilket som er i fokus.

Til tilleggsinformasjonen vi måtte ha med, utviklet vi knapper som kunne ligge på hvert kort. Når du trykker på en av disse, beveger hele saken seg horisontalt, slik at du får tilgang til informasjonen som ligger «under og bak» kortene. På den måten kunne vi legge til så mye kontekst til historien vi ville, uten at det gikk ut over dramaturgien og hovedhistorien.





Eksempel på knapp

«Dette er bipolar lidelse»

«Trenger du noen å snakke med?»

For å skrive og produsere saken brukte vi Google Sheet som back end. Dette gjorde at vi alle kunne jobbe samtidig og fortløpende oppdatere tekst, bytte ut videoklipp og bilder. Vi kunne også kommentere og kladde til hvert kort:

1	cardType	text	Utakerwettinger	comments	visuell	imageMobile	imageDesktop	video3	videoDesktop	skjerm
1	imageVideo	Wilde og Marie-Dien vikler opp i lømsosag under Oslo.				KAMP108	UCQ262F			
2	imageVideo	Marin er morsom, energifull og søt. Hun får for seg at den kjærligheten hun trenger. Vi hun er en Mann, for hun er ikke.						283491	283492_1_7M	
3	imageVideo	Storstemt Wilde er mer alvorlig. Hun tar nye ansers og satter ofte andre brenn seg selv.				Original: 82762897_163358 - Storstemt 1759_2.8	UCQ262F	UCQ262F		
4	imageVideo	Forandring Jorine og Kjetil går fra hverandre ca Marin bare er 10 år. Slikto forandring og det bosted er ikke bare lett.	Tidligere tekst: Forandring Jorine og Kjetil skiller seg så Marin er 10 år. Jorine Kjetil reiser forandring/manns, som legger line ved hverandre			Original bilde 2: omGm1x Original: 821981258_789593 - Storstemt 1759_2.8 Alternativ bilde 3: qV4q1T7 Original: 82752429_461119 - Storstemt 1759_2.8	Original forrige versjon: 88745997_936491 - 40yUP Forrige versjon mobil: 286458 og desktop: 286459			

Det samme gjorde vi for tilleggsboksene, meldingsutvekslingene og videotekstingen. For videotekstingen lastet vi klippene opp i Jojo (VGs AI-verktøy for videoteksting) og limte dette inn i Google Docs.

Med denne arbeidsmetoden kunne vi jobbe uavhengig av hverandre når det var nødvendig. Men mye av produksjonen i dette prosjektet har foregått i tett samarbeid. Journalistene Helene og Therese har sammen med designer Simen, og med tett oppfølging av reportasjeleder Svein, utformet tekst og valgt ut og plassert det visuelle ut fra den ønskede dramaturgien. I dette formatet skal mye fortelles på liten plass, så vi har gjennom hele arbeidet vært bevisste på å holde teksten stram.

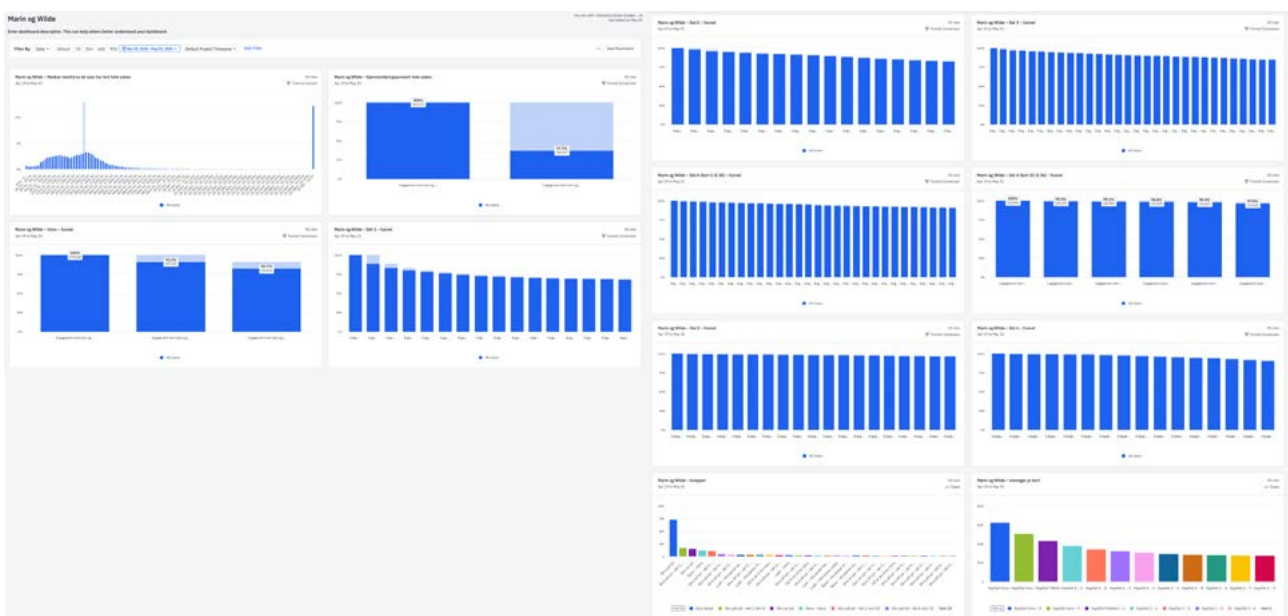
## 7 – Data og analyse

Vi har aldri hatt så mye video i en sak som denne. Både med lyd og uten lyd. Videoer med lyd er en teknisk utfordring. For å få til en global lydknapp for alle klippene, må alle videoene som skal ha lyd være til stede i DOM-en, altså være fysisk på nettsiden og ikke lazy loaded underveis. Dette løste vi på den måten at alle videoene er til stede hele tiden, men selve <source>-filen lastes inn og ut. På den måten vil lyden være på for alle klippene hvis en bruker har valgt å ha den på.

Med så mye video var det særdeles viktig for oss å kunne analysere hvordan brukermønsteret utviklet seg for de forskjellige leserne. Derfor satt vi opp et oppfattende trackingssystem som gir oss data om følgende:

- Median lesetid for de som har lest hele saken
- Gjennomføringsprosent av hele saken
- Funnel for hver del av saken som måler hvor lang tid hver leser bruker på hvert kort, og hvor mange som faller av på hvert kort.
- Visninger per kort
- Hvor mange som slår på lyd (globalt og på hvert kort)
- Hvor mange som åpner tilleggsboksene (globalt og på hvert kort)

Dette satte vi opp grafer for i Amplitude, slik at vi kunne analysere dataene på publiseringsdagen. Og ikke minst virkelig gå i dybden i etterkant – å lære av dataene ga oss. Slik så dashbordet ut:

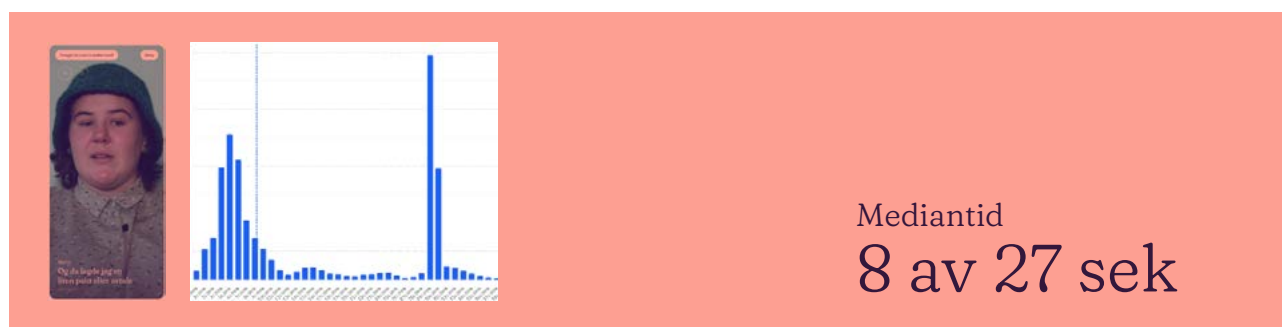


Medianlesetiden for de som fullførte historien, var på over 24 minutter. VG har aldri før registrert en så høy lesetid i dette formatet. Det er over 11 minutter høyere enn forrige rekord. Antallet visninger var 630.000.

To funn var spesielt interessante:

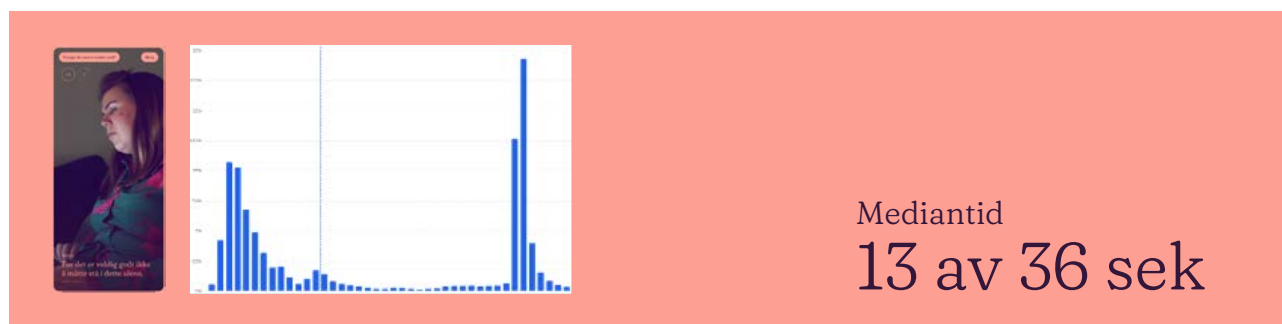
**A)** Lesetiden. Fra før visste vi at medianbrukeren gjerne bruker syv-åtte sekunder pr. kort i historier som dette. Men denne gangen gikk vi dypere i analysen: Hvordan fordeler disse brukerne seg?

På mange kort var svaret svært tydelig: De deler seg i to grupper. De som går raskt videre – og de som får med seg absolutt alt på hvert kort. Ett eksempel er det nest siste kort i del 1. Det er det første kortet der Marin selv forteller hvordan hun tenker. Her ga analysen denne kurven:

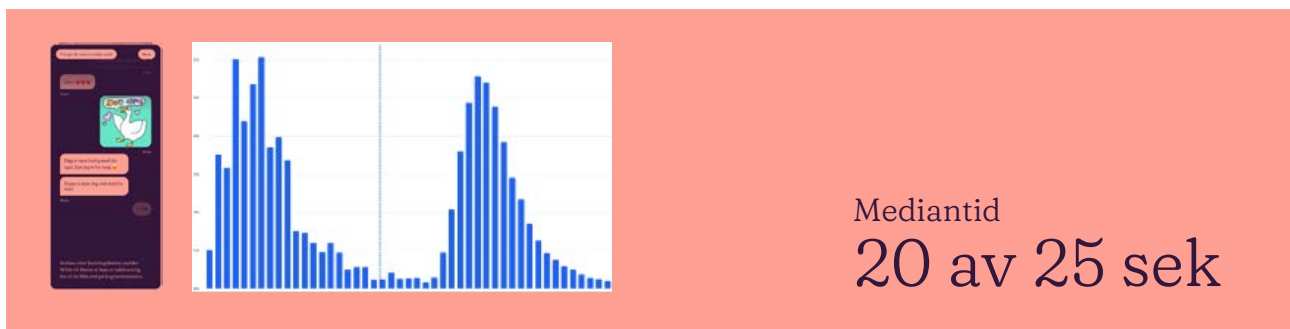


Videoen er 27 sekunder lang. Den tynne, stiplede streken viser at medianbrukeren bruker åtte sekunder på kortet. Men et stort antall brukere ser hele kortet.

Dette mønsteret går igjen på flere kort. Det gjelder også kort med ren handling, som der Wilde øver på begravelsestalen, med Marin til stede:



Medianbrukeren bruker 13 sekunder på kortet, men svært mange ser hele videoen, som tar 36 sekunder. Også kortene med meldingsdialog danner et slikt mønster:



Her leser medianbrukeren hele 20 sekunder av dialogen. Noen blir faktisk lenger på kortet enn tiden det tar å spille hele meldingsdialogen, nemlig 25 sekunder.

Slik fordeler brukernes lesetid seg i alle de seks delene. Tallene viser median lesetid for hvert enkelt del i minutter:

Del 1	Del 2	Del 3	Del 4	Del 5	Del 6
1,55	2,06	4,35	4,30	2,43	2,12

Dette funnet er lærerikt. For det første er det interessant at så mange scroller videre selv om de bruker kort tid på hvert kort. Det gir oss tro på at også kjappe brukere greier å holde den røde tråden i historien. For det andre merker vi oss at så mange ser *hele kortet*. Det viser at det finnes en stor lesergruppe som ønsker å konsumere *hele historien*, som om de lyttet på en podkast. I hvilken grad dette funnet om folks ulike preferanser har overføringsverdi på mer tekstdrevne historier, er et interessant spørsmål.

**B) Lydknappen.** Mobilbrukere leser VG i svært mange situasjoner – ofte i farta, med folk rundt seg. Vi vet at terskelen for å skru på lyd kan være høy og situasjonsbestemt. I denne historien kommer første kort med lyd omtrent midtveis i del 1. Rundt 21 prosent av de unike brukerne som fortsatt er med på dette kortet, skrur på lydknappen da eller senere i historien. Dette er et høyere tall enn vi vanligvis registrerer. På den ene siden er andelen så høy at det er viktig å gi brukeren lydtilgang – og å strekke seg for at lyd-funksjonaliteten og -kvaliteten skal bli optimal. På den andre siden er andelen så lav at det fortsatt er nødvendig å tekste alle lydvideoer.

Både funn A og B viser at folk bruker valgfriheten dette formatet gir. Funnene bekrefter også hvor viktig de skrevne tekstene er på hvert kort. Det er der handlingen drives framover, det er der den røde tråden ligger. Essensielle, konkrete opplysninger om *handlingen* i historien kan ikke «gjemmes» i et utsagn til slutt i et langt videokort med lyd.